SVERIGES RIKSDAG

Finansutskottets betänkande 2026/27:FiU9

Riksrevisorns årliga rapport 2026

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

I den årliga rapporten samlar riksrevisorn de viktigaste iakttagelserna från Riksrevisionens effektivitetsrevision och årliga revision. Tillsammans med Riksrevisionens uppföljningsrapport utgör den årliga rapporten underlag för den offentliga utfrågning med riksrevisorn som utskottet anordnat varje år sedan 2018. Det offentliga sammanträdet bidrar till öppenhet och transparens när det gäller effekter av den statliga verksamheten.

Behandlade förslag

Redogörelse 2025/26:RR5 Riksrevisorns årliga rapport 2026.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut 3
Redogörelse för ärendet 4
Utskottets överväganden 5
Riksrevisorns årliga rapport 2026 5
Utskottets ställningstagande 11
Bilaga 1
Förteckning över behandlade förslag 13
Redogörelsen 13
Bilaga 2
Uppteckningar från finansutskottets offentliga sammanträde med riksrevisorn 14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Redogörelsen

Riksdagen lägger redogörelse 2025/26:RR5 till handlingarna.

Stockholm den 12 november 2026

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Eva Lindh (S), Henrik Vinge (SD), Joakim Sandell (S), Ida Drougge (M), David Perez (SD), Martin Ådahl (C), Linda Frohm (M), Hans Eklind (KD), Mattias Eriksson Falk (SD), Ingrid Andreae (S), Pär Gustafsson (L), Ilan De Basso (S), Sarkis Khatchadourian (S), Daniel Bernmar (V), Marcus Friberg (MP) och Linnéa Wickman (S).

Redogörelse för ärendet

De viktigaste iakttagelserna från Riksrevisionens effektivitetsrevision och årliga revision ska samlas i en årlig rapport enligt 12 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. Riksrevisorn lämnar rapporten som en redogörelse till riksdagen enligt 9 kap. 18 § riksdagsordningen. I betänkandet behandlar utskottet Riksrevisionens redogörelse 2025/26:RR5 Riksrevisorns årliga rapport 2026.

Utskottet anordnade den 22 oktober 2026 ett offentligt sammanträde där riksrevisor Christina Gellerbrant Hagberg frågades ut med anledning av den årliga rapporten 2026. Riksrevisorn redogjorde även för Riksrevisionens uppföljningsrapport 2026. Syftet med den årligen återkommande utfrågningen är att vid ett samlat tillfälle uppmärksamma och belysa Riksrevisionens iakttagelser och resultat. Uppteckningarna från det offentliga sammanträdet finns i bilaga 2.

Utskottets överväganden

Riksrevisorns årliga rapport 2026

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Redogörelsen

Riksrevisorns årliga rapport 2026 samlar de viktigaste iakttagelserna under det gångna året för att ge en översiktlig och sammanhållen bild av Riksrevisionens granskningsverksamhet. Granskningarna rör olika delar av det statliga åtagandet, och flera av dem visar hur brister i styrning och genomförande får direkta konsekvenser för enskilda. De visar även hur brist på långsiktig styrning skapar ineffektivitet, instabilitet och svårigheter för verksamheter som i förlängningen riskerar att undergräva förtroendet för staten och dess institutioner.

Underlaget till den årliga rapporten utgörs av 38 granskningsrapporter från effektivitetsrevisionen som publicerats sedan den förra rapporten och granskningen av 226 myndigheters årsredovisningar för räkenskapsåret 2025. I år har Riksrevisionen lämnat 22 revisionsberättelser med modifierade uttalanden med reservation, dvs. Riksrevisionen bedömer att det finns väsentliga fel men att dessa inte är genomgripande för årsredovisningen.

Den årliga rapporten är strukturerad i tre kapitel utifrån de riskområden som anger granskningens huvudsakliga inriktning och som presenterats i Riksrevisionens granskningsplan:

- de offentliga finanserna
- styrning, uppföljning och rapportering
- organisering, ansvar och samordning.

Av riksrevisorns inledning framgår att man i vissa delar har använt sig av generativ AI när man tagit fram årets rapport. Den har använts till att sammanställa rapporter och den har gett förslag på vilka iakttagelser som är relevanta att lyfta fram. Förslagen har sedan noggrant bedömts och diskuterats och samtliga iakttagelser som behandlas i den årliga rapporten har genomgått en manuell hantering och kvalitetssäkring. Riksrevisorn har fattat det slutliga beslutet om innehållet i rapporten.

De offentliga finanserna

I årets rapport återkommer riksrevisorn till risker för bristande budgetdisciplin och lyfter bl.a. fram att Riksrevisionen i årets granskning av regeringens hantering av det finanspolitiska ramverket (RiR 2025:36) bedömer att

regeringen varken redovisar sin föreslagna finanspolitik på ett transparent sätt eller utformar finanspolitiken i enlighet med det nuvarande finanspolitiska ramverket. En iakttagelse är att regeringen avser att avvika från balansmålet som gäller fr.o.m. 2027 och inte planerar att återgå till målet för det finansiella sparandet under prognosperioden. Med anledning av överenskommelsen om att lånefinansiera nya försvarsutgifter och stöd till Ukraina varnar riksrevisorn för en ordning där enskilda utgiftsposter hanteras utanför sedvanlig budgetprövning. Det riskerar att undergräva budgetdisciplinen och på sikt leda till ohållbara nivåer på statsskulden.

Långsiktigt hållbara statsfinanser förutsätter enligt riksrevisorn en effektiv uppbörd och med det perspektivet redovisas i den årliga rapporten iakttagelser från granskningen av Skatteverkets arbete mot svartarbete (RiR 2025:18) och granskningen om avgiftsbelagda offentligrättsliga tjänster (RiR 2025:9). Skatteverkets modell för att identifiera och värdera risker för oredovisad arbetskraft tillämpas i vissa avseenden inte som det är tänkt, och iakttagelser om avgiftsbelagda tjänster är och har varit återkommande i de årliga rapporterna. I den senaste granskningen gör Riksrevisionen bl.a. iakttagelsen att regeringen varken behandlar eller följer upp de riktlinjer som riksdagen antagit för när myndigheter kan få disponera intäkter från avgiftsbelagda tjänster.

Styrning, uppföljning och rapportering

I den årliga rapporten konstateras att risken för ineffektivitet, för bristande måluppfyllelse och för att pengar inte används som det är tänkt ökar när styrningen brister, t.ex. om mål för verksamheter är oklara eller otydligt formulerade. Vidare konstateras att brister inom myndigheters interna styrning och kontroll gör det svårt för myndigheterna att veta om de uppnår målet för verksamheten och ökar risken för fel i årsredovisningar. I förlängningen kan detta leda till att riksdagen och regeringen tar beslut baserade på bristande beslutsunderlag.

I några av Riksrevisionens granskningar bedömer myndigheten att regeringens styrning behöver förtydligas och bli mer aktiv för att utveckla myndigheters arbete och bidra till att det bedrivs mer effektivt. Iakttagelser som lyfts fram i det här avsnittet kommer från granskningarna om statens arbete med att genomföra Agenda 2030 (RiR 2025:22) och statens styrning av myndigheternas anskaffning och användning av lokaler (RiR 2025:17).

I den årliga rapporten räknas också ett antal exempel upp där otydliga formuleringar av finansiella villkor för myndigheternas anslag kan skapa tolkningsutrymme och otydligheter kring vad ett anslag får användas till. Riksrevisorn menar att den otydligheten i förlängningen riskerar att leda till att pengarna inte används så som regeringen har avsett.

Bristande långsiktighet och problemen med det belyses i den årliga rapporten genom bl.a. iakttagelser från den årliga revisionen av Socialstyrelsen och Försvarets materielverk (FMV). Socialstyrelsen har ett stort antal

regeringsuppdrag (259 under 2025) men får svårt med kompetensförsörjningen och en långsiktig och hållbar rekrytering eftersom finansieringen av dessa uppdrag inte går via förvaltningsanslaget utan via övriga anslag och bidrag för regeringsuppdragen. I FMV:s fall har kortsiktig styrning lett till svårigheter att planera inköp. Regeringsbeslut som kommit löpande under året har inneburit att myndigheten inte kunnat omsätta hela omfattningen av stödpaketen till Ukraina i faktiska beställningar, och därmed har regeringens satsningar på att stötta Ukraina inte fullt ut kunnat förverkligas under året.

För att de ska kunna ta emot regeringens styrning krävs att myndigheterna har förmåga att planera, genomföra, följa upp och rapportera sitt arbete. Ytterst handlar den interna styrningen och kontrollen om att myndigheterna säkerställer att de genomför sin verksamhet och når sina mål. I den årliga rapporten redovisas iakttagelser där myndigheternas interna styrning och kontroll brister, t.ex. Mälardalens universitet som fick en modifierad revisionsberättelse 2025, Polismyndigheten som inte lyckats öka kostnadseffektiviteten efter polisreformen 2015 (RiR 2025:26), Arbetsförmedlingens stöd till personer med funktionsnedsättning som används i liten utsträckning (RiR 2025:20) och avslutningsvis skolmyndigheternas stöd till skolväsendet där bristande rutiner för att sammanställa kunskapsunderlag enligt Riksrevisionen medför en risk för att stödet till skolor baseras på ofullständiga kunskapsunderlag och subjektiva bedömningar (RiR 2025:31).

Riksrevisorn noterar i den årliga rapporten ett mönster där återrapportering som myndigheterna ska redovisa i årsredovisningen framgår av regeringsbeslut som tas löpande under året och inte i ändringar av myndigheters regleringsbrev. Det förekommer också att myndigheter kan välja om de vill göra återrapporteringen separat eller i sin årsredovisning. Riksrevisionen konstaterar att om myndigheten gör en separat redovisning ingår den inte i den årliga revisionens granskning. I den årliga rapporten konstateras att regleringsbrevet är regeringens centrala styrmedel för året, vilket talar för att alla återrapporteringskrav som en myndighet har bör framgå där.

Organisering och samordning

Hur verksamheter organiseras, hur ansvar fördelas och hur myndigheter samordnar sitt arbete och samarbetar med varandra kan påverka effektiviteten i de verksamheter Riksrevisionen granskar. Den årliga rapporten avslutas med ett avsnitt med iakttagelser om hur det statliga åtagandet påverkas av hur verksamheten är organiserad.

I sin granskning av statens arbete med strategiska digitaliseringsprojekt har Riksrevisionen funnit att de dras med höga kostnader, förseningar och bristande måluppfyllelse (RiR 2025:8). I den årliga rapporten konstateras att brister i regeringens samlade styrning och systematiska uppföljning gör att återkommande hinder inom digitaliseringen inte identifieras, åtgärdas eller förebyggs.

Riksrevisorn väljer i år också att lyfta fram iakttagelser som handlar om svårigheter att utnyttja resurser effektivt när verksamheter ska skalas upp. Iakttagelser från granskningarna om antagningen till polisutbildningen (RiR 2025:13), tre myndigheters arbete för att motverka infiltration i sitt arbete (RiR 2026:3) och Inspektionen för vård- och omsorgs hantering av enskildas klagomål på hälso- och sjukvården (2025:29) visar på problemen, bl.a. att snabb expansion eller minskning av verksamheter ställer särskilda krav och kan vara förenat med effektivitetsbrister. Att säkerställa att myndigheterna har rätt kompetens och att motverka infiltration kan vara en särskild utmaning, konstaterar riksrevisorn i den årliga rapporten.

Att bristande samordning kan leda till att myndighetsutövningen inte är enhetlig och att lika fall bedöms olika konstateras också i rapporten. Iakttagelser från granskningarna om förvar i migrationsprocessen (RiR 2025:32) samt regeringens klimatredovisning och klimathandlingsplan (RiR 2025:25) redovisas.

Avslutningsvis redovisar riksrevisorn i den årliga rapporten iakttagelser som belyser vikten av att skapa rätt förutsättningar för verksamheter, t.ex. statens insatser mot ekonomiskt våld i nära relationer (RiR 2025:6), statens arbete mot problem med spel om pengar (RiR 2026:1), systemet för lärarlegitimation (RiR 2025:12) och Migrationsverkets kontroller av arbetstillstånd (RiR 2026:5).

Kompletterande information

Riksrevisionens uppföljningsrapport 2026

Sedan 2007 har Riksrevisionen publicerat sin uppföljningsrapport som ett underlag för riksdagens bedömning av resultatet av Riksrevisionens granskning, dvs. om den bidragit till en bättre statlig verksamhet. Rapporten lämnas till finansutskottet som har ansvar för att säkerställa relevans, kvalitet och produktivitet i Riksrevisionens granskningsverksamhet.

I sitt förord anger riksrevisorn att hon genom uppföljningsrapporten ser att att Riksrevisionens granskning är ett relevant och viktigt verktyg för att stärka ansvarstagande, effektivitet och transparens i staten. Uppföljningen bidrar även till lärande och utveckling, både hos dem som granskas och inom Riksrevisionen. Riksrevisionens sammanfattande bedömning är att granskningen genom årlig revision och effektivitetsrevision har gett resultat och bidragit till förbättringar i den statliga verksamheten. I de flesta fall har granskningen medfört någon form av åtgärd från regeringen eller andra granskade myndigheter och åtgärderna ligger ofta i linje med Riksrevisionens slutsatser och rekommendationer.

När det gäller den årliga revisionen konstateras att alla de 26 modifierade revisionsberättelserna 2024 följdes av åtgärder. Samtliga myndigheter har vidtagit åtgärder efter ett år. Även regeringen har vidtagit åtgärder som att t.ex. ändra ett ekonomiskt mål för en avgiftsbelagd verksamhet och föreslå riksdagen att få lägga till ett beställningsbemyndigande till ett anslag.

De senaste tre åren har antalet modifierade revisionsberättelser varierat mellan 13 och 26. I uppföljningsrapporten konstateras att ökningen främst beror på att Riksrevisionen skärpt kriterierna för när fel kan påverka revisionsberättelsen. Antalet modifierade revisionsberättelser 2024 är det högsta antalet sedan 2014, när Riksrevisionen införde de fem separata uttalandena i revisionsberättelsen.

Förutom uttalandena i revisionsberättelserna kan de fel och brister som identifierats även medföra att Riksrevisionen behöver lämna en revisionsrapport eller rapportera muntligt till den berörda myndigheten.

I samband med revisionen av räkenskapsåret 2024 lämnade Riksrevisionen 27 rekommendationer i tio revisionsrapporter. De granskade myndigheterna har vidtagit åtgärder i linje med rekommendationerna. För de allra flesta åtgärder bedömer Riksrevisionen att myndigheternas agerande beror på Riksrevisionens granskning och rapportering i revisionsrapporterna. När myndigheterna inte har vidtagit åtgärder kan det enligt Riksrevisionen t.ex. bero på att myndigheterna inte håller med om rekommendationerna. I en bilaga till uppföljningsrapporten återfinns en detaljerad redovisning av vad rekommendationerna handlade om 2024. Bland annat handlade de om myndigheter som har ackumulerade över- eller underskott i avgiftsbelagd verksamhet där det ekonomiska målet är full kostnadstäckning.

Om Riksrevisionen identifierar fel och brister i samband med den granskning som sker löpande under året rapporterar myndigheten det till den berörda myndigheten, så att det finns möjlighet att vidta åtgärder och rätta felen. I uppföljningsrapporten konstateras att det innebär att den årliga revisionens arbete också är förebyggande.

Riksrevisionen fortsätter att redovisa analyser av modifierade revisionsberättelser som sträcker sig över en längre period. Andelen modifierade revisionsberättelser under perioden 2015–2024 utgjorde ca 7 procent av alla revisionsberättelser. Väsentliga och genomgripande fel är ovanliga. Bara vid tre tillfällen under den undersökta perioden har Riksrevisionen bedömt att de väsentliga felen är genomgripande. I ett av dessa fall avstod Riksrevisionen från att uttala sig i revisionsberättelsen. Den vanligaste modifieringen rör ledningens efterlevnad av tillämpliga föreskrifter. Det handlar t.ex. om att myndigheten har överskridit sin bemyndiganderam eller ingått framtida ekonomiska åtaganden utan tilldelad bemyndiganderam och att myndigheten har ett väsentligt ackumulerat över- eller underskott i avgiftsbelagd verksamhet med det ekonomiska målet full kostnadstäckning.

I uppföljningsrapporten har Riksrevisionen följt upp resultatet av effektivitetsrevisionens granskning. Den omfattar 31 granskningsrapporter som publicerades från april 2021 till mars 2022. Den sammanfattande slutsatsen är att Riksrevisionens granskning gör skillnad och bidrar till förbättringar i statens verksamhet. En majoritet av rekommendationerna är hanterade, och för de flesta granskningar gör Riksrevisionen bedömningen att granskningen haft en stark eller delad påverkan på utfallet och de granskades agerande. De rekommendationer som riktas till de granskade myndigheterna

följs något oftare av åtgärder, jämfört med rekommendationer som riktas till regeringen. Riksrevisionen har inte undersökt detta närmare men konstaterar att rekommendationerna till regeringen respektive myndigheterna har lite olika karaktär. Rekommendationerna till regeringen tenderar att vara mer övergripande, medan de som riktas till myndigheterna tenderar att vara mer handlingsinriktade och konkreta. Uppföljningsrapporten avslutas med ett konstaterande: trots åtgärder hos de granskade är det vanligt att de problem som föranledde granskningen ändå kvarstår i någon mån vid tiden för uppföljning. Det kan finnas flera skäl till detta. Många problem är komplexa och tar tid att åtgärda, och i flera fall krävs fortsatt arbete eller ytterligare insatser för att få bukt med problemen.

Enligt den uppföljning som gjorts omnämndes Riksrevisionen i knappt 4 200 artiklar i medier 2025, vilket kan jämföras med 3 200 artiklar 2024 och 6 100 artiklar 2023. En stor andel av den mediala bevakningen av Riksrevisionen var nyhetsartiklar om nyligen publicerade och pågående granskningar inom effektivitetsrevisionen, medan en betydligt mindre andel handlade om den årliga revisionens granskning. Myndigheten ges i regel en expertroll i frågor där det finns olika åsikter. Uppföljningen visar att granskningsrapporterna i stor utsträckning fortsätter att vara relevanta och intressanta för medier under lång tid. De granskningar som under flera år regelbundet nämns i medierna handlar ofta om politikområden som är präglade av starka åsikter och ideologiska skillnader, t.ex. skolan, transportinfrastrukturen, skatteområdet, rättsväsendet och hälso- och sjukvården.

Riksdagens behandling av granskningsrapporter som den årliga rapporten baseras på

Sedan den förra årliga rapporten 2025 har Riksrevisionen publicerat 38 granskningsrapporter inom effektivitetsrevisionen. Riksdagen har hittills behandlat och fattat beslut om 35 av de skrivelser från regeringen som kommit in till riksdagen med anledning av granskningsrapporterna. Riksdagen har beslutat om ett tillkännagivande till regeringen i ett fall (bet. 2025/26:AU6, rskr. 2025/26:195) med delvis bifall till följdmotioner. I övriga fall har riksdagen beslutat att avslå de följdmotioner som väckts.

Finansutskottets utvärdering av Riksrevisionens granskningsverksamhet 2020–2026

I riksdagen har finansutskottet och konstitutionsutskottet tillsammans ett övergripande ansvar för Riksrevisionen. Finansutskottet ansvarar för att säkerställa relevans, produktivitet och kvalitet i myndighetens granskningsverksamhet. Med grund i det ansvaret har finansutskottet möjlighet att fatta beslut om oberoende utvärderingar av granskningsverksamheten (framst. 2018/19:RS5, bet. 2018/19:KU14, rskr. 2018/19:126–128). Mot bakgrund av detta godkände finansutskottet den 12 juni 2025 direktiv för en utvärdering av Riksrevisionens

granskningsverksamhet fr.o.m. 2020 (dnr. 123-2025/26). Med utgångspunkt i bestämmelserna i lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. om granskningens omfattning, inriktning och rapportering ska granskningsverksamhetens relevans, kvalitet och produktivitet utvärderas. Utvärderingen ska omfatta granskningsverksamheten inom både den årliga revisionen och effektivitetsrevisionen. Utvärderingen ska redovisas senast den 31 januari 2027.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har vid sin behandling av riksrevisorns årliga rapporter ofta lyft fram att de fyller en viktig funktion och ger goda förutsättningar för riksdagen att diskutera de viktigaste iakttagelserna från revisonen under det senaste året (t.ex. bet. 2025/26:FiU9). Utskottet har uttalat att de generella slutsatser som riksrevisorn drar utifrån de mer specifika iakttagelserna från den årliga revisionen av de statliga myndigheterna är särskilt värdefulla, eftersom den typen av rapportering inte presenteras för riksdagen annat än i den årliga rapporten (bet. 2023/24:FiU9). Utskottet har vid dessa tillfällen också understrukit vikten av det offentliga sammanträde som utskottet anordnat med anledning av den årliga rapporten och uppföljningsrapporten, som bidrar till öppenhet och transparens om effekterna av den statliga verksamheten. Vidare har utskottet uttalat att den öppna utfrågningen också är ett led i utskottets ansvar att säkerställa relevans, kvalitet och produktivitet i Riksrevisionens verksamhet (bet. 2022/23:FiU9).

Utskottet har också under åren uppmärksammat att vissa iakttagelser återkommer år från år när det gäller avgiftsfinansierad verksamhet och beställningsbemyndiganden. Vid de tillfällena har utskottet konstaterat att det inte finns något hinder för regeringen att kommentera dessa återkommande iakttagelser även om någon formell svarsskrivelse inte behöver lämnas med anledning av den årliga rapporten (t.ex. bet. 2025/26:FiU9).

Utskottets ställningstagande

I den årliga rapporten samlar riksrevisorn de viktigaste iakttagelserna från effektivitetsrevisionen och den årliga revisionen. Utskottet anser att rapporten ger goda förutsättningar för riksdagen att diskutera de viktigaste iakttagelserna från revisionen under det senaste året. De generella slutsatser som riksrevisorn drar utifrån de mer specifika iakttagelserna från den årliga revisionen av de statliga myndigheterna är särskilt värdefulla, eftersom den typen av rapportering inte presenteras för riksdagen annat än i den årliga rapporten. Utskottet hänvisar till tidigare ställningstaganden om att det inte finns något hinder för regeringen att kommentera återkommande iakttagelser som redovisas i den årliga rapporten även om någon formell svarsskrivelse inte behöver lämnas.

Det offentliga sammanträdet med utfrågning av riksrevisorn som utskottet anordnat sedan 2018 med anledning av den årliga rapporten och uppföljningsrapporten bidrar till öppenhet och transparens när det gäller effekter av den statliga verksamheten. De båda rapporterna ger också underlag för utskottet att säkerställa relevans, produktivitet och kvalitet i Riksrevisionens granskningsverksamhet. Vid årets offentliga sammanträde täcktes liksom tidigare år ett brett område in; allt från statens insatser mot ekonomiskt våld i nära relationer, till myndigheters effektivitet och efterlevnaden av det finanspolitiska ramverket. Riksrevisorn lyfte fram återkommande problem med brister i den statliga verksamheten med konsekvenser för medborgarna. Brister som enligt riksrevisorn i förlängningen riskerar att minska förtroendet för staten. Utskottet instämmer med riksrevisorn och konstaterar att öppenhet och transparens när det gäller effekter av de statliga verksamheterna är en förutsättning för att bevara ett högt förtroende för de statliga myndigheterna och samhällets institutioner.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Redogörelsen

Redogörelse 2025/26:RR5 Riksrevisorns årliga rapport 2026.

BILAGA 2

Uppteckningar från finansutskottets offentliga sammanträde med riksrevisorn

Offentligt sammanträde med riksrevisorn om *Riksrevisorns årliga rapport 2026* och *Riksrevisionens uppföljningsrapport 2026*

Torsdagen den 22 oktober 2026 kl. 10.00-11.30 i Andrakammarsalen

Ordföranden: Klockan är tio, och jag förklarar det offentliga sammanträdet om Riksrevisionens årliga rapport 2026 och Riksrevisionens uppföljningsrapport 2026 öppnat.

Jag hälsar alla här i salen och er som följer oss på SVT Forum hjärtligt välkomna till finansutskottets offentliga sammanträde med riksrevisor Christina Gellerbrant Hagberg med anledning av Riksrevisionens årliga rapport 2026 och Riksrevisionens uppföljningsrapport 2026. Välkomna är också riksrevisorn med medarbetare.

Riksrevisorn ska enligt lagen om statlig revision redovisa de viktigaste iakttagelserna från sina granskningar i en årlig rapport. Resultatet av granskningarna följs också upp i en årlig uppföljningsrapport. Det är det som riksrevisorn ska föredra här i dag.

Varmt välkomna hälsar jag också konstitutionsutskottets ledamöter som finns här tillsammans med finansutskottets ledamöter.

Föremålet för dagens offentliga sammanträde är startpunkten för finansutskottets arbete under hösten med betänkandet om den årliga rapporten 2026. Syftet är att utskottet vid ett samlat tillfälle ska uppmärksamma och belysa Riksrevisionens iakttagelser och resultat utifrån de två publicerade rapporterna.

Finansutskottet började att ha offentliga sammanträden 2018. Tidigare hade utfrågningar med riksrevisorn skett vid ordinarie sammanträden. Dessa är dock slutna, det vill säga de sker bakom stängda dörrar. Det ändrade formatet bidrar därför till öppenhet och transparens när det gäller effekten av den offentliga verksamheten, vilket är en förutsättning för att bevara ett högt förtroende för statliga myndigheter och samhällets institutioner.

Jag kommer strax att lämna över ordet till riksrevisorn, men innan det vill jag påminna om att ledamöterna får möjlighet att ställa frågor efter presentationen. Jag kommer då att börja med att ge ordet till finansutskottets ledamöter.

Christina Gellerbrant Hagberg, Riksrevisionen: Tack så mycket för inbjudan till denna öppna utfrågning! För min del är det tredje gången som jag står här som riksrevisor. Lite extra speciellt är det förstås i år eftersom några av er är nya ledamöter i utskottet.

Jag värdesätter en nära och kontinuerlig dialog med riksdagen. Att delta här ger mig möjlighet att dela med mig av iakttagelser och slutsatser från vår granskning och att diskutera dem med er när vi kommer till frågorna. Precis

som ordföranden var inne på bidrar det här till öppenhet och transparens i den statliga verksamheten i Sverige. Den öppna utfrågningen är ett värdefullt komplement till den dialog som jag har möjlighet att ha med riksdagens råd för Riksrevisionen men också till de möten i utskotten där vi från Riksrevisionen får presentera våra granskningsrapporter.

I mitt inledande anförande kommer jag att utgå från iakttagelser i min årliga rapport, som för tillfället bereds i finansutskottet. Den årliga rapporten lyfter fram de viktigaste iakttagelserna från det gångna granskningsåret. I vår uppföljningsrapport, som också brukar vara föremål för frågor vid detta tillfälle, följer vi upp och undersöker resultatet av vår granskning men i ett längre tidsperspektiv.

När jag stod här förra året betonade jag vikten av att värna förtroendet för staten. Det har inte blivit mindre viktigt sedan dess. I år väljer jag att lyfta fram tre teman med exempel på brister i den statliga verksamheten.

I den årliga rapporten lyfter jag fram sådana brister i den statliga verksamheten som ofta får konsekvenser för individen och för medborgaren. Det finns en risk att händelser som dessa i förlängningen kan leda till att individens förtroende för staten sjunker.

Under året har vi sett ett sådant exempel i migrationsprocessens förvarsförfarande. Migrationsverket och Polismyndigheten har rätt att fatta beslut om att ta en person som inte har rätt att vistas i vårt land i förvar. Då frihetsberövas personen och placeras i ett låst boende. Denna åtgärd innebär en inskränkning i den personliga friheten. Åtgärden ska enbart användas när andra alternativ inte är tillräckliga. Höga krav ställs därför på att verksamheten ska bedrivas effektivt, rättssäkert och på ett humant sätt.

I vår granskning bedömde vi att både Migrationsverket och Polismyndigheten hade brustit i fråga om att skapa tillräckliga förutsättningar för effektiva och rättssäkra förvarsbeslut. Det finns en risk att personer tas i förvar utan att åtgärden uppfyller sitt syfte men också att personer inte tas i förvar när det hade varit befogat.

Även den ekonomiska uppföljningen av förvarsverksamheten har brister. År 2024 uppgick kostnaderna för förvar till över 1 miljard kronor. Det är en ökning med ungefär 50 procent på sju år. Trots den kraftiga kostnadsökningen har Migrationsverket inte tagit fram åtgärder för att hantera kostnadsutvecklingen. Myndigheten har heller inte gjort några fördjupade analyser av resultaten eller jämförelser mellan de olika förvaren i landet.

Vi fann även att Migrationsverket och Polismyndigheten saknar samsyn om när förvar ska användas. Den bristen öppnar upp för skillnader i bedömningar och i förlängningen för bristande rättssäkerhet.

Under året har vi vidare granskat hur staten arbetar för att motverka ekonomiskt våld i nära relationer. Ekonomiskt våld handlar om att en person tar kontroll över och styr en annan persons ekonomi, till exempel genom att skuldsätta personen eller begränsa möjligheterna till utbildning, arbete och egenförsörjning. Minst en av åtta kvinnor i Sverige uppskattas ha utsatts för ekonomiskt våld, men även män drabbas.

Detta våld hänger också ofta samman med fysiskt våld. Det kan leda till långvariga ekonomiska problem och till försämrad hälsa. Därför är det viktigt att statens arbete på området fungerar väl.

Vår granskning visade att regeringen och ansvariga myndigheter inte har gjort tillräckligt för att motverka ekonomiskt våld. Vi konstaterade bland annat att regeringen sällan tog hänsyn till ekonomiskt våld när ny lagstiftning skulle tas fram. Det är problematiskt eftersom reglerna då kunde göra det lättare för förövare att utöva ekonomiskt våld samtidigt som skyddet för den som utsatts inte var tillräckligt starkt.

Den 1 juli trädde en ny lag i kraft. Den innebär att psykiskt våld numera är ett eget brott i brottsbalken. Jag välkomnar förstås att riksdagen har lagstiftat med ambitionen att bland annat stärka skyddet mot ekonomiskt våld.

Ett annat exempel på hur brister i statlig verksamhet kan få stora konsekvenser för enskilda såg vi i den granskning som handlade om Arbetsförmedlingens stöd till personer med funktionsnedsättning. Granskningen visade att stödet inte är tillräckligt effektivt och att Arbetsförmedlingen heller inte utformat sitt arbete för målgruppen på ett ändamålsenligt sätt.

När det offentliga stödet inte fungerar som det ska riskerar människor att hamna längre från arbetsmarknaden. För personer med funktionsnedsättning kan ett arbete vara avgörande för den egna försörjningen, för självständighet men också för delaktighet i samhället. Om stödet dröjer eller inte anpassas efter individens behov ökar risken för långvarig arbetslöshet och utanförskap.

Vår granskning visade att det ofta tar lång tid för Arbetsförmedlingen att identifiera funktionsnedsättningar som medför nedsatt arbetsförmåga. Många arbetssökande med varaktiga funktionsnedsättningar fångas inte upp i tid. Möjligheten att ta del av de stöd och insatser som finns skiljer sig också åt mellan olika grupper.

Den här granskningen visade dessutom att tillgången till stöd och insatser inte är likvärdig. Samtidigt har Arbetsförmedlingens arbete med arbetsgivare försvagats. Det försämrar möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att få ett arbete.

När människor som behöver stöd inte får rätt hjälp i rätt tid riskerar deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden att begränsas. När statens insatser inte ger likvärdiga förutsättningar för människor att få ett arbete riskerar också förtroendet för samhällets stöd att minska.

Låt mig gå vidare till ett annat område som vi har uppmärksammat tidigare år men också i år. Det handlar om brist på långsiktig styrning och återkommande inslag av kortsiktig sådan, inte minst finansiell styrning.

Utöver det som anges i myndigheternas regleringsbrev och instruktioner kan regeringen löpande under året också ge särskilda regeringsuppdrag. De här uppdragen ingår normalt sett inte i den finansiering som myndigheten får genom sitt förvaltningsanslag, utan de finansieras ofta med särskilda sakanslag eller bidragsmedel som endast får användas för det specifika uppdraget och ändamålet.

För ganska många myndigheter är detta en återkommande form av styrning. Vi ser exempel på myndigheter som har flera hundra regeringsuppdrag. I min årliga rapport lyfter jag särskilt fram Socialstyrelsen, som hanterade 259 regeringsuppdrag under 2025. Av dem var ungefär 100 nyinkomna under året. Det är en ökning med ungefär 20 procent jämfört med året innan.

Kortsiktiga uppdrag och tidsbegränsad finansiering försvårar planering, kompetensförsörjning och samordning med den ordinarie verksamhet som man har i myndigheten. Det kan också tränga undan andra uppgifter som myndigheten har och som följer av myndighetens instruktion. Det kan vara svårt för myndigheten att både använda de tilldelade medlen och genomföra uppdragen inom utsatt tid. Vi ser alltså en risk att den här formen av kortsiktig finansiell styrning påverkar myndigheternas effektivitet och långsiktighet negativt.

Ett annat exempel på när kortsiktig styrning har försvårat för verksamheten är arbetet med att hålla de nationella minoritetsspråken levande. När vi granskade statens insatser inom detta område fann vi att de inte var tillräckliga och att staten kunde använda sina resurser mer effektivt genom att fördela resurserna mer långsiktigt. Kortsiktigheten ledde i det fallet till svårigheter att hitta kvalificerad personal och att skala upp och bygga verksamheten. Det innebar att betydande resurser som man hade tilldelats inte kunde utnyttjas.

Exemplen med Socialstyrelsen och minoritetsspråken illustrerar en mer generell utmaning i den statliga styrningen. När finansiering och prioriteringar präglas av kortsiktighet blir det svårare för verksamheter att bygga kompetens, att planera långsiktigt och att använda tillgängliga resurser effektivt. Konsekvensen kan bli att viktiga samhällsmål inte nås fullt ut trots att resurser har avsatts för ändamålet.

Ett sista exempel på brist på långsiktig styrning handlar om regeringens hantering av det finanspolitiska ramverket. Det har under lång tid varit en grundpelare i svensk ekonomisk politik. Det infördes efter 1990-talets djupa statsfinansiella kris, och det har bidragit till starka offentliga finanser, låg statsskuld och ett högt förtroende för Sveriges ekonomiska politik.

Riksrevisionen granskar återkommande regeringens tillämpning av ramverket. Syftet är inte att bedöma politiska prioriteringar utan att granska om finanspolitiken utformas och redovisas i enlighet med de regler och principer som riksdagen har beslutat om.

I år är vår övergripande slutsats att regeringen varken redovisar sin föreslagna finanspolitik på ett transparent sätt eller utformar finanspolitiken i enlighet med det nuvarande finanspolitiska ramverket. Den föreslagna finanspolitiken innebär ju att målet för det finansiella sparandet underskrids 2025 och innevarande år, 2026. Regeringens plan för en återgång till målet för det finansiella sparandet innebär att sparandet varken når det nuvarande överskottsmålet eller det balansmål som föreslås gälla från 2027, alltså nästa år.

Apropå övergången till balansmål: Den överenskommelse som har nåtts om att lånefinansiera nya försvarsutgifter och stöd till Ukraina medför att det

föreslagna balansmålet underskrids under hela dess giltighetstid. Jag och vi på Riksrevisionen bedömer som sagt inte politiska prioriteringar. Men i vår granskning bedömer vi att en ordning där särskilda utgiftsposter hanteras utanför den sedvanliga budgetprövningen riskerar att undergräva budgetdisciplinen och på sikt leda till en ohållbar nivå på statsskulden.

En viktig princip i det svenska ramverket har varit att budgeten ska betraktas som en helhet där olika satsningar vägs mot varandra i en samlad prövning. Undantag från den principen riskerar att delvis urholka den.

Vi konstaterar även att regeringens redogörelse inte är tillräckligt transparent för att man ska kunna bedöma om finanspolitiken är väl avvägd med hänsyn till konjunkturläget. Den redovisar ingen bedömning av hur bnp-gapet hade utvecklats utan den föreslagna politiken. Transparens är avgörande för att riksdagen, experter och medborgare ska kunna förstå och granska den ekonomiska politiken. När redovisningen brister försvagas möjligheterna till ansvarsutkrävande men också till en informerad debatt.

Vår granskning handlar ytterst om långsiktighet och förtroende. Staten måste kunna hantera framtida kriser, ekonomiska utmaningar och nedgångar samt nya samhällsutmaningar. Det förutsätter ett finanspolitiskt ramverk som är tydligt, transparent och långsiktigt hållbart.

I mitt anförande har jag tagit upp några av de viktigaste iakttagelser och teman som vi valde att lyfta fram extra i vår årliga rapport. Jag har tagit upp att det ofta får konsekvenser för individen och medborgaren när den statliga verksamheten brister. Jag har betonat svårigheterna och problematiken med kortsiktig styrning, inte minst för planering och samordning inom myndigheterna. Jag har även särskilt lyft upp vår kritik mot regeringens tillämpning av det finanspolitiska ramverket. När den finanspolitiska styrningen inte präglas av tillräcklig stabilitet, förutsägbarhet och kontinuitet försvåras förutsättningarna för en effektiv och samlad styrning av statens verksamhet.

Avslutningsvis vill jag poängtera att effektivitet, långsiktighet, rättssäkerhet och förtroende hänger samman i den statliga verksamheten. För att statens insatser ska få avsedd effekt behöver styrning, organisering och uppföljning fungera samlat och ha ett tillräckligt långsiktigt perspektiv. Det är viktigt för att enskilda människor ska få det skydd, den likabehandling och det stöd som de har rätt till, men det är också viktigt för att de i sin tur ska kunna fullgöra sina skyldigheter gentemot samhället.

Jag tackar för tillfället att få inleda utfrågningen med ett anförande. Jag ser nu fram emot att få höra och besvara ledamöternas frågor.

Ordföranden: Tack så mycket, riksrevisorn, för föredragningen och för att du valde att ta upp några av de frågor och synpunkter som finns med i rapporterna!

Jag vill inledningsvis lyfta fram hur viktigt Riksrevisionens arbete är för oss i riksdagen för att vi ska kunna granska och följa upp regeringens arbete

och för att Regeringskansliet, regeringen och myndigheterna ska kunna förbättra sina verksamheter. En oberoende granskning är en viktig del av vår demokrati.

Det är positivt att höra här eller läsa i rapporterna att ni gör bedömningen att arbetet med den årliga revisionen och effektivitetsgranskningarna ger resultat och leder till förbättringar. Att bedöma effektiviteten i det här arbetet är en grannlaga uppgift, vilket också framgår av uppföljningsrapporten. Likväl är effektiviteten i granskningsverksamheten helt central för riksdagen som huvudman för Riksrevisionen.

Det är nu dags för mig att lämna över till utskottets ledamöter för frågor. Jag kommer att ge ordet till partierna i storleksordning och tar två ledamöter åt gången om det är möjligt.

Eva Lindh (S): Tack för viktiga rapporter! Det är som sagt viktigt för oss att få kunskap om vad som görs, om målstyrning och om allt det som vi som politiker behöver rikta in oss på.

Jag har frågor om två olika granskningar. Den ena gäller ordning och reda i finanserna, som naturligtvis är grunden för en stark välfärd och vårt arbete över huvud taget. Riksrevisorn sa sammanfattningsvis att målen inte följs upp och att transparensen brister. Vad jag förstår har riksrevisorn beslutat att fortsätta följa upp detta.

Min fråga är: Vad kommer ni att granska? Är det uppföljningen av både transparensen och att vi faktiskt inte når målen för det finanspolitiska ramverket? Jag vill gärna höra lite mer om vad som komma skall och om den granskning som ni har gjort.

Min andra fråga gäller insatserna för personer med funktionsnedsättningar och den ineffektivitet som Riksrevisionen har pekat på. Jag ser i det ni har skrivit att insatserna inte är riktade specifikt eller anpassade till målgruppen och att de resurser som är avsatta därför heller inte används.

Kommer ni att följa upp vad det innebär och då inte bara för enskilda personer? Det kommer med stor sannolikhet också att påverka samhället om arbetslösheten vänder i framtiden och fler kommer i arbete, vilket vi hoppas på. Hur mycket sämre rustad är då denna grupp att kunna ta ett arbete?

Ida Drougge (M): När det gäller det finanspolitiska ramverket pekar riksrevisorn på lånefinansiering av försvarsutgifter och Ukrainastöd och att detta mycket riktigt ligger utanför ordinarie budget. Vi i riksdagen har, med brett stöd bland partierna, kommit överens om att göra så, och vi har också kommit överens om nivåerna samt att lånefinansieringen till försvaret är tillfällig och följer en förutsägbar trappa.

I det nya ramverket försökte den politiska arbetsgruppen förtydliga när särskilda omständigheter som dessa föreligger och när man ska kunna lägga budgetområden utanför ramverket. Det gjordes för att göra det hela tydligare och mer förutsägbart och också för att minska möjligheten att göra så här –

helt enkelt för att minska den risk som riksrevisorn varnar för. Hur ser ni på det? Borde inte detta minimera risken att det här används på ett mer utvidgat sätt eftersom det är specificerat?

Christina Gellerbrant Hagberg, Riksrevisionen: Herr ordförande! Jag börjar med att försöka besvara Eva Lindhs frågor. Hon hade frågor om två områden. Det första handlade om det finanspolitiska ramverket och vad vi kommer att granska framöver. Nu balanserar jag på en smal tråd – hur ska jag egentligen uttrycka mig? Jag har fattat ett beslut om att vi även i år ska granska det finanspolitiska ramverket. Arbetet denna höst ser lite annorlunda ut än vad det brukar göra. Vi har också fått signaler om att den ordinarie budgetprocess som man brukar ha på hösten inte riktigt är möjlig.

Vi kommer med allra största sannolikhet att fortsatt ha en granskning av det finanspolitiska ramverket även i år, men den kommer att behöva ha ett annat innehåll än vad den normalt sett har. Det finns fortfarande en vårbudget som vi naturligtvis också kan granska. Granskningen brukar ju omfatta båda.

Det exakta innehållet i granskningen ber jag att få återkomma om, eftersom den är inledd och pågår. Men den kommer antagligen att behöva ha ett lite annat upplägg mot bakgrund av hur höstens arbete ser ut. Vi tycker ändå att det finns ett stort värde i att ha en kontinuitet. Det här är en granskning som vi under ett antal år har genomfört årligen.

Den andra frågan handlade om granskningen av bland annat Arbetsförmedlingen och arbetssökande med funktionsnedsättningar. Det är ett besvärligt område. Vi riktade också ganska allvarlig kritik mot Arbetsförmedlingen i granskningen.

Generellt sett följer vi upp alla granskningar. När det handlar om effektivitetsrevision låter vi det ofta gå några år för att de rekommendationer eller andra åtgärder som vi har lämnat förslag på ska ha hunnit genomföras så att vi kan se hur området har utvecklat sig. Det här finns såklart med på listan över det vi kommer att granska om något år.

Låt mig konstatera ytterligare något som framkom i granskningen. Det finns en dansk poet som heter Piet Hein. Han sa: Ting tar tid. Det här är möjligen ett sådant område. Men de som är arbetssökande och som befinner sig i den här situationen upplever nog att tingen tar väl lång tid. Det tar så lång tid och de arbetssökande står utanför arbetsmarknaden under så lång tid att det försvårar deras möjligheter att få ett arbete. Det är en av de saker som vi naturligtvis nogsamt kommer att följa.

Även Ida Drougge hade en fråga om det finanspolitiska ramverket. Jag är jätteglad över att det finns ett sådant intresse för det. Vi är annars en liten grupp som fokuserar hårt på dessa frågor.

Det viktiga med det finanspolitiska ramverket är, om man får uttrycka sig så, dess disciplinerande effekt men också transparensen. Det är naturligtvis så som Ida Drougge redogör för, det vill säga i det förändrade ramverket som har tagits fram finns det förklaringar till vilka särskilda omständigheter som ska

ha inträffat för att det ska vara möjligt att göra på detta sätt. Det förstår naturligtvis också vi. Men vi uttrycker vår syn på det ramverk som finns nu och som vi kan bedöma. Det nya har inte riktigt trätt i kraft än.

När det handlar om att utkräva ansvar eller ha en annan bedömning är det något som vi överlåter åt riksdagen att avgöra. Det vi vill skicka med, vilket vi också har gjort flera gånger, är att när man har ett ramverk och en idé om att man fattar ett gemensamt och samlat beslut om budget finns det risker om man väljer att göra på andra sätt. Det är det varningens finger vi höjer i frågan. Möjligen kan man uttrycka det som att det finns en risk att man urholkar budgetarbetet och hur processen egentligen ska se ut. Det var vårt medskick.

David Perez (SD): Herr ordförande! Stort tack, Christina Gellerbrant Hagberg, för en mycket intressant rapport! Det här är ännu en rapport som ger oss mycket intressant information.

Jag har två frågor om rapporten. Jag tänkte att vi först ska backa bandet till 2015 och den polisreform som ni har kikat på och granskat. Här framkommer beklämmande uppgifter om en myndighet som kanske inte stod redo för den här reformen. Min fråga gäller varför reformen inte föll riktigt så väl ut som man hade hoppats. Berodde det på politisk styrning och brist på förståelse för myndighetens omfattande arbete?

Vi vet också att polistätheten i Sverige ofta ligger på en lägre nivå än i många andra länder. Är det brist på personal som gjort att man inte kunnat genomföra reformen? Som vi kan läsa har ju resurser inte varit något problem.

Man kan samtidigt se en utveckling. Under förra mandatperioden förändrade Polismyndigheten verkligen sitt arbete och började arbeta mer brottsförebyggande och har lyckats väl i detta. Jag har alltså en del funderingar om detta.

Min andra fråga rör Inspektionen för vård och omsorg, som ni också har tittat på. Man blir nästan lite mörkrädd när man ser att mediantiden för utredningar av dessa fall är 576 dagar, om jag förstår det hela korrekt. Man handlägger 6 000 ärenden om året. Enkel matematik visar att det här inte är hållbart. Sjukvården kommer inte att få några lösningar på plats om man inte hanterar ärendena snabbare.

Hur skulle Ivo kunna arbeta mer skyndsamt för att lösa problematiken inom inte minst sjukvården? Har ni några rekommendationer för hur man kan öka arbetet med detta?

Daniel Bernmar (V): Också jag vill passa på att tacka så mycket för rapporterna. För mig som ny i finansutskottet var de verkligen ett positivt, pedagogiskt exempel på hur man kan samla en uppgift och sedan presentera den för oss som är nya.

Jag skulle egentligen vilja återkomma lite till frågan om de offentliga finanserna, som både Eva Lindh och Ida Drougge har varit inne på. Det handlar mest om att riksrevisorn varnar för en ordning där enskilda utgiftsposter

hanteras utanför sedvanlig budgetprövning, med de konsekvenser det kan ha för budgetdisciplin, och hur det kan urholka principen om att budgeten betraktas som en helhet när andra åtgärder ingår i samma prövning.

I den utredning om det finanspolitiska ramverket som föregick det nya saldomålet drev Vänsterpartiet att dagens överskottsmål tillfälligt skulle ersättas med ett mål för de offentliga finanserna på minus 1 procent av bnp över en konjunkturcykel i stället för som det blev nu. Detta handlade om att gemensamt finansiera de stora behoven av investeringar, bland annat i den gröna omställningen men också i välfärden och infrastrukturen och så vidare. Vänsterpartiet har drivit på för att de offentliga finanserna ska sättas i relation till samhällets behov, men på ett samlat sätt i stället för som det har blivit nu.

Min fråga till riksrevisorn handlar om det som du var inne på lite grann i svaret på Ida Drougges fråga. Hur kan de andra aktörerna, bland annat riksdagspartierna, agera när en regering först blockerar en överenskommelse om det finanspolitiska ramverket som skulle rymma de här viktiga investeringarna för att sedan gå vidare och driva politik i sitt eget intresse som ligger utanför uppfyllelsen av ramverket? Vad finns det för potentiella möjligheter att komma vidare från riksdagens sida? När du svarade på Idas fråga var du lite inne på att riksdagen får hantera detta. Men vad finns det då för redskap och möjligheter?

Christina Gellerbrant Hagberg, Riksrevisionen: Tack så mycket för frågorna! Jag börjar med David Perez båda frågor.

När det gäller polisreformen gjorde vi en granskning tio år efteråt. Riksrevisionen är ju inte den enda myndighet som har kikat på om det blev som det var tänkt. Jag ger mig inte in på att bedöma den politiska styrningen och så vidare; det är inte min sak att göra det. Men vi kan konstatera att en del av de kvarstående svårigheter som har påverkat Polismyndigheten är svag styrning, svag uppföljning internt och kanske också prioriteringsfrågor. Det gäller inte minst de senaste åren, då man säkerligen inom vissa brotts-förebyggande områden har vidtagit en hel del åtgärder. Det har dock skett på bekostnad av att andra områden verkligen inte har prioriterats och har haft en väldigt låg utredningsprocent.

Det vi kan se – och där har vi en förståelse för att det kan vara svårt – är att man har fokuserat väldigt mycket på aktiviteter. Om man vill bedriva en effektiv verksamhet handlar det också om att få syn på och kunna bedöma verksamhetens effekter. Det är det som många gånger ska avgöra om man ska satsa mer på något – och hur arbetssättet då ska se ut – eller om man ska satsa mindre på något. Vi har bedömt att detta har en utvecklingspotential inom Polismyndigheten.

Jag kan lägga till att världen har förändrats under de här tio åren, och det har också Sverige. Den situation som polisen har är att den ska skapa trygghet för oss alla. Vi på Riksrevisionen kunde i slutarbetet av den granskning som vi gjorde också se att de medskick och rekommendationer vi lämnade till

Polismyndigheten togs på stort allvar. Vi kunde även skönja och se ett arbete som pågår inte minst kring uppföljning och att mäta effekter. Polismyndigheten är en stor organisation, men även denna granskning kommer vi naturligtvis att komma tillbaka till och se hur det går ett par år senare.

Det ställdes också en fråga kring Ivo och det mycket bekymmersamma läget med de väldigt långa handläggningstiderna. Jag skulle vilja uppmärksamma att en del av de 576 dagarna inte är handläggningstid, utan det är liggetid. Ärendena ligger och väntar på att bli utredda och så vidare. En del av konsekvenserna av det handlar om sjukvården på det sätt som ni var inne på. Men det kan också vara så att en anställd i sjukvården inte får något besked om att man har begått något fel. Det handlar naturligtvis också om att den som har anmält och som kanske är drabbad av en skada inom sjukvården inte heller får något slags upprättelse. Det finns ju även en preskriptionstid för en del av de här ärendena. Det här är ett mycket bekymmersamt läge.

Riksrevisionen har varit inne och tittat på myndigheten Ivo ett antal gånger från lite olika perspektiv. Vi kan konstatera att Ivo inom en rad områden till exempel inte utför den tillsyn som skulle kunna vara en del i att förebygga vissa av de här ärendena. Man gör inte det i den omfattning som man skulle behöva göra.

När man har gjort en granskning eller en tillsyn eller utrett ett ärende ska det till ett lärande. Man ska alltså kunna vidta åtgärder, till exempel i den del av sjukvården där det möjligen har begåtts ett misstag. Den där cirkeln kunde vi inte heller se är riktigt sluten.

Jag tror att jag avstår från att göra någon generell summering av exakt vad Ivo ska göra för att komma till rätta med en ganska besvärlig situation. Men vi kan också konstatera att Ivo är en myndighet med väldigt många olika arbetsuppgifter. Man har inte heller, vilket brukar vara en sak som vi identifierar, it-stöd för att effektivt kunna hantera en del av de ärenden som man har. Granskningen av Ivo är absolut något som Riksrevisionen kommer att följa upp.

Jag går vidare till Daniel Bernmar, som också är inne på det finanspolitiska ramverket, de offentliga finanserna och så vidare. Exakt hur riksdagen kan eller bör göra i den situation som du beskriver är också detta delvis en fråga som jag ska avhålla mig från att svara på. Vi är ju statstjänstemän, och vi tittar naturligtvis tjänstemannaaktigt på de granskningar som vi gör och de uppgifter som vi är satta att granska, och vi kollar om det leder till det som ramverket är tänkt att leda till.

Jag hoppas, precis som jag sa i mitt inledande anförande, att en del av det Riksrevisionen bidrar med ska kunna bidra till en mer informerad debatt kring de här frågorna, för det tycker vi är angeläget. Riksdagen har lite olika möjligheter och olika verktyg som man kan använda. Det handlar om att göra uttalanden och en del annat. Jag tror att vi har flera goda kollegor i lokalen som kan bidra med erfarenhet kring vad man kan göra.

Martin Ådahl (C): Tack, återigen, för utmärkta rapporter och även mycket bra svar på frågorna här!

Först och främst skulle jag vilja ta upp det som många har tagit upp: ramverket. Som vi har lyft tidigare är vi tacksamma för att Riksrevisionen har börjat granska det. Det är väl ett typexempel på att man granskar de regler vi själva sätter upp i riksdagen och hur de följs av oss och av andra.

Jag vill först bara snabbt ta upp att man väl ändå kan säga att vi är ganska transparenta när det gäller varför vi lyfter ut Ukraina och hela kriget där, i Europas hjärta, och varför det är så extremt exceptionellt och därför läggs utanför statsfinanserna. Där tycker jag att många, inklusive regeringen, faktiskt, har varit tydliga. Möjligen skulle man kunna beskriva det ännu mer, men ändå. Detta var bara en reflektion.

För det första undrar jag lite grann om du med egna ord kan beskriva vilka likheter och skillnader det finns mellan Riksrevisionens kritik och den kritik som framfördes av Finanspolitiska rådet, som ju också har tittat på detta, fast mer löpande och inte med de här särskilda utvärderingarna.

För det andra gäller det just problemen med att bedöma hur man faktiskt förhåller sig till konjunkturen och att det inte finns den typ av redovisningar och reformutrymmen som följer av det ramverk som vi ändå indirekt har satt upp. Kan du gå in på det lite närmare?

Jag har också en fråga om det långvarigt återkommande problemet med att anpassa åtgärderna på Arbetsförmedlingen till villkoren för personer med funktionsvariation. År efter år och årtionde efter årtionde återkommer det här problemet. Kan du och ni säga något mer om det? Det står om detta i Riksrevisionens granskning. Sitter det i väggarna på något sätt att Arbetsförmedlingen inte klarar av att anpassa sig, eller är det bara fråga om en otillräcklig styrning? Jag vet inte om frågan var tydlig, men det känns som att man aldrig kommer någonvart med anpassningen efter individers behov och med företag eller organisationer som ska ta emot och anställa de personer som behöver det anpassade stödet och värdesätta deras arbete.

Hans Eklind (KD): Även jag vill tacka riksrevisorn men också Riksrevisionens fantastiska medarbetare, som har gjort det möjligt för oss att sitta och ha en sådan här diskussion. Jag tänkte ställa en fråga där riksrevisorn får tycka lite fritt. Den andra frågan handlar om att riksrevisorn kan få välja ut ett guldkorn bland alla dessa rekommendationer som Riksrevisionen har lämnat.

När ni borrar i arbetet utfärdar ni ibland rekommendationer i och med att ni upptäcker fel och brister. Det fina är – vilket ni också redovisar – att detta endast med något enskilt undantag kvitteras med att ni också får veta vilka åtgärder man vidtar för att komma till rätta med bristerna.

Den första frågan, där riksrevisorn får tänka lite fritt, handlar om att vi kristdemokrater har ett politiskt förslag som i ganska hög grad har sin grund i det arbete som Riksrevisionen utför: Skulle det inte vara dags att vi etablerar något som liknar en riksrevision för den kommunala och regionala sektorn?

Dessa två hanterar ju sammantaget faktiskt mer resurser än vad staten gör. Ser riksrevisorn att det finns ett behov av något liknande som även spänner och tittar över de här två nivåerna i svensk statsförvaltning?

Den andra frågan gäller guldkornet: Vilket förslag skulle riksrevisorn mena är den bästa rekommendationen när det gäller att minska de fel och brister som ni har upptäckt?

Christina Gellerbrant Hagberg, Riksrevisionen: Vilken möjlighet jag fick där av Hans Eklind! Jag ska fundera på den medan jag försöker svara på Martin Ådahls frågor.

Det gäller alltså ramverket igen. På hemmaplan i Riksrevisionen tror jag att jag har några medarbetare som nu sitter och myser. De är djupt engagerade i den här granskningen och betydligt kunnigare än vad jag är när det gäller det finanspolitiska ramverket och hur man kan bedöma det. De är antagligen otroligt tacksamma för den uppmärksamhet som denna granskning får här i dag av er ledamöter. Jag ska kolla med dem när jag kommer tillbaka, men jag är ganska säker på det!

När Riksrevisionen granskar det finanspolitiska ramverket är ingången efterlevnaden av det. Även om Hans Eklind nu gav mig möjlighet att tycka någonting är det som jag brukar säga: Vi tycker ingenting, utan vi bedömer och analyserar. Det gäller också det finanspolitiska ramverket.

Jag fick en tudelad fråga från Martin Ådahl. Den ena delen handlade om vad som förenar vår kritik när det gäller det arbete och den granskning som Finanspolitiska rådet gör. Vi tittar på frågan utifrån lite olika perspektiv. Man kan väl säga att båda har för avsikt och för ögonen att vakta ramverket – kan man kanske uttrycka det så? Annars tror jag att Finanspolitiska rådet själva får redogöra för vilken bedömning de gör. Man kan naturligtvis läsa deras granskning parallellt med vår, och det finns många paralleller. Men jag tror att jag väljer att stanna där i den frågan.

När det handlar om hur man kan bedöma och förhålla sig till konjunkturen är det verkligen inte enkla frågor som vi försöker belysa så här på förmiddagen! Det är likadant där: Jag tror egentligen att ett par av mina medarbetare, både nationalekonomer och doktorer i nationalekonomi, skulle kunna ge ett betydligt utförligare svar än vad jag kan ge på den frågan. Jag tror att jag tar med mig den, så ska vi se om vi kanske kan belysa den i nästa granskning som vi gör av detta viktiga område.

Vi fick också en fråga från Martin Ådahl som handlar om Arbetsförmedlingen och inte minst om dess arbete med att ge stöd till de funktionshindrade för att komma in på arbetsmarknaden. Vi hörde ledamoten säga: Sitter det i väggarna? Det är väldigt lite som sitter i väggar, brukar jag säga. Det sitter någon annanstans. Det kan sitta i ledning, styrning och prioritering. Men också Arbetsförmedlingen är en stor myndighet med väldigt många uppgifter, och det kan vara svårt att prioritera ett visst område. En av de saker som jag skulle vilja lyfta fram och som vi har med i granskningen är

i vilken utsträckning Arbetsförmedlingen har brustit i att anpassa stödet till just den här gruppen, alltså de funktionshindrade.

När man driver en myndighet med stordriftsfördelar och så vidare kan det i många fall handla om att man har väldigt mycket digitala tjänster, att man är tillgänglig digitalt och så vidare, vilket för de allra flesta är väldigt bra. Men det kanske inte är särskilt bra för en sådan här grupp, som kan behöva mer tid och som kanske också vill ha en närmare kontakt och en mer personlig kontakt. Det var något som framkom i Riksrevisionens granskning. Det är naturligtvis myndigheten själv som avgör exakt hur man vill rigga stödet, men vi kunde ändå peka på ett antal alternativa sätt: Man kanske i ännu högre grad behöver utgå från gruppens och även individernas behov för att riktigt kunna erbjuda det stöd som den här gruppen har rätt till. Detta är en svår fråga för många av de myndigheter som har ett väldigt brett uppdrag.

Hans Eklind talar om rekommendationer och lite sådant. Hur var det nu med kommuner och regioner – behöver man en riksrevision även för det området? Jag kikade på mina medarbetare som jag har med mig här i dag och såg att de log, för det här är en fråga som dyker upp med jämna mellanrum. Jag brukar avhålla mig från att svara på den. Det brukar också komma någon motion i riksdagen varje år med samma innehåll. Jag tror att det möjligen skulle krävas en omfattande myndighet för detta. I Riksrevisionen är vi 300 anställda. Skulle man ge sig på att granska en så omfattande verksamhet som den som genomförs i våra 290 kommuner och i alla regioner föreställer jag mig att det skulle behövas en helt annan organisation. Däremot kan man som medborgare och skattebetalare möjligen anse att något annat än det som finns i dag skulle behövas, men från Riksrevisionens sida har vi ingen uppfattning i frågan.

Jag fick också en möjlighet att lämna den bästa rekommendationen för att minska fel och brister. Jag fortsätter att säga att jag inte tycker någonting. Men om jag skulle välja en rekommendation som vi många gånger återkommer till och som mina medarbetare vet att jag är väldigt förtjust i vore det denna: Man måste planera, man måste följa upp och man måste utvärdera, och sedan börjar man om! Det gäller i verksamheter, och det gäller också från regeringens sida. Om regeringen har gett ett uppdrag vill det ju till att man följer och följer upp och ser hur det går. Beroende på hur det har fallit ut tar man sedan ställning till nästa steg.

Om jag skulle välja en enskild rekommendation – jag tar vara på frågan och töjer på den lite grann – i en enskild granskning det här året väljer jag att lyfta fram en granskning som handlar om infiltration av statliga myndigheter. Riksrevisionen tittade på tre myndigheter: Försvarets materielverk, Kriminalvården och Kammarkollegiet.

Jag lyfter denna rekommendation för att jag tycker att den är allmängiltig och för att den riktar sig till så många statliga myndigheter. Det handlar om detta: Om man i en myndighet har medarbetare som har arbetsuppgifter som innebär att vederbörande är säkerhetsprövad och säkerhetsklassad ska chefen ha uppföljande säkerhetssamtal, kontinuerligt och återkommande, för att förvissa sig om att medarbetarnas tillvaro, privatliv och så vidare inte har

genomgått någon förändring sedan de genomgick prövningen. Detta är en rekommendation som kan rikta sig till väldigt många, även om den i det här fallet var riktad till de tre myndigheter som vi granskade. I ett antal granskningar har vi den typen av rekommendationer som kan vara, låt oss säga, nyttiga för många fler.

Janine Alm Ericson (MP): Även jag vill sälla mig till dem som tackar för bra granskningar och en bra föredragning. Jag vill ställa en fråga om riksdagens möjligheter att följa upp klimatpolitiken.

Riksrevisionen konstaterar att betydande antaganden och osäkerheter i underlagen till regeringens klimatredovisning inte redovisas tillräckligt tydligt. Det riskerar att ge en alltför positiv och säker bild av hur utsläppen kommer att utvecklas. Regeringens otillräckliga klimatpolitik riskerar därför att vara ännu mer bristfällig än vad som redan har framgått. För oss i Miljöpartiet är det viktigt att de klimatmål som riksdagen har beslutat om faktiskt också styr politiken, och då behöver vi kunna bedöma om regeringens beslut är tillräckliga för att nå målen och vad som återstår att göra.

Min fråga till riksrevisorn är därför: Vad behöver förändras i regeringens redovisning för att vi i riksdagen bättre ska kunna följa upp om politiken leder mot klimatmålen och utkräva ansvar när den inte gör det?

Pär Gustafsson (L): Ordförande! Tack till riksrevisorn och tack för ert viktiga arbete!

Riksrevisionen konstaterar i sin rapport att skolmyndigheternas stöd till skolväsendet inte alltid vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Det är såklart oerhört allvarligt med tanke på att vi i dag ser att var tredje 15-åring inte når grundläggande kunskapsnivåer i vare sig läsförståelse eller matematik. Skollagen är tydlig med att all undervisning och utbildning ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. För mig som liberal väcker det frågor om hur vi säkerställer att de metoder som vi använder i klassrummen faktiskt leder till bättre kunskapsresultat.

Min fråga till riksrevisorn är därför: Hur allvarliga bedömer ni att de här bristerna är? Ser ni en risk i att skolmyndigheternas rekommendationer i vissa fall inte bara saknar tillräckligt vetenskapligt stöd utan också kan ha bidragit till att kunskapsresultaten i svensk skola har försämrats?

Ordföranden: Jag ska snart lämna ordet till riksrevisorn, men jag ska först rikta mig till ledamöterna: Om det är någon som i en andra omgång skulle vilja begära ordet kan ni signalera det. Jag kommer inte att gå en runda med alla partier, utan jag kommer att gå till dem som räcker upp handen.

Christina Gellerbrant Hagberg, Riksrevisionen: Jag börjar med Janine Alm Ericsons fråga, som handlar om vad riksdagen möjligen ytterligare kan göra när det handlar om att följa och följa upp klimatpolitiken.

Under förra året genomförde Riksrevisionen, om jag minns rätt, tre granskningar inom klimatområdet – om jag får uttrycka mig så. Det kan ju finnas klimatperspektiv i många granskningar, men det var i dessa tre det var uttalat. Det gällde det klimatpolitiska ramverket, det som särskilt berör jordbruket och en till, som jag just tappade namnet på. Det vi var inne på i alla tre granskningar handlade inte minst om de myndigheter som ska bistå med underlag som både regeringen och riksdagen ska kunna låta underbygga de beslut som de ska fatta. Det gällde inte minst Naturvårdsverket och Energimyndigheten. Riksrevisionen kunde då konstatera att de gör olika – så kan man uttrycka det. De bedömningar som de gjorde var också baserade på olika grunder. Hos den ena myndigheten byggde bedömningarna väldigt mycket på scenarier och antaganden, och hos den andra myndigheten arbetade man inte så.

Det man kan göra från både regeringens och riksdagens sida är att skicka signaler om att man vill att det ska arbetas på ett mer enhetligt sätt. Man kan signalera att de två myndigheter som jag berör här ska ha ett närmare samarbete så att det blir möjligt att göra en bedömning utifrån det underlag som tas fram av hur det står till. Det ska även finnas en kontinuitet i hur man mäter olika slags klimatpåverkan. Vi kunde också se att det fanns en hel del skillnader både under förra året och i början av det här året när det gäller detta.

De viktiga antaganden som myndigheterna gör ska vara tydliga och transparenta för både regering och riksdag att kunna fatta beslut utifrån. De osäkerheter som kan finnas när man ska speja in i framtiden ska vara överblickbara och även jämförbara över tid, så att säga. Det går naturligtvis att göra ganska avancerade modeller, men det går också att få fram underlag och resultat som är möjliga att följa över tid. Det bedömer vi som angeläget, och vi hade också några rekommendationer på det här området riktade till myndigheterna.

Även Klimatpolitiska rådet tar fram underlag, och man kan förstås också granska dessa. När det gäller de modeller – jag ska kanske kalla dem så – som man använder är det bra om man är överens om och använder gemensamma modeller. Det torde göra att de bedömningar som görs enligt modellerna i större utsträckning är jämförbara, och de torde då kunna utgöra ett bättre underlag för de beslut som riksdag och regering kan behöva fatta.

Vi går vidare till Pär Gustafsson och skolmyndigheterna och de granskningar som Riksrevisionen har gjort där. Frågan gällde i vilken utsträckning det stöd som man erbjuder till svensk skola är baserat på vetenskaplighet men också beprövad erfarenhet. Det finns mycket att säga om den granskningen. Riksrevisionen har inte gjort den här kopplingen. Riksrevisionen gjorde för ganska många år sedan en granskning av Pisa, men det har vi inte gjort den här gången. Vi har alltså inte gjort kopplingen till exakt

vilket samband som finns med elevers resultat i svensk skola. Det är en komplex fråga, och den har säkert flera förklaringar.

Det fanns dock en hel del som vi från Riksrevisionens sida lyfte fram till skolmyndigheterna och som vi bedömde att de ytterligare kunde göra. En viktig pusselbit för att få till en stabilitet i utvecklingen av svensk skola är att den ska baseras på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Ett exempel i granskningen som jag reagerade på var att det inte fanns något systematiskt sätt att ta tillvara lärarnas erfarenheter. Det finns antagligen en hel del kvar att göra. Vi kunde också efter vår granskning se att flera av skolmyndigheterna har – om man får uttrycka sig så – tagit tag i resultaten från granskningen. Detta kommer vi naturligtvis också att följa på några års sikt.

Ordföranden: Vi går nu över till den andra omgången frågor.

Ingrid Andreae (S): Ordförande! Den fråga som jag funderade över har David Perez egentligen redan varit inne på. Den handlar om Ivos hantering av enskilda klagomål inom hälso- och sjukvården. Precis som ni skriver i rapporten är det svårt för den enskilde medborgaren att få en rättslig prövning av beslut eller insatser inom hälso- och sjukvården. Ytterst är det Ivo som man ska vända sig till, och det blir naturligtvis en väldigt rättsosäker effekt för den enskilde medborgaren när besluten tar så oerhört lång tid.

Riksrevisionen har tidigare granskat och kritiserat Ivo för den här hanteringen. Det är egentligen detta min fråga gäller. Riksrevisorn var tidigare inne på att det här får stora effekter för vårdpersonalen, som inte kan rätta till felen. Men det får ju också stora effekter för den enskilde medborgaren. Tittar Riksrevisionen även på det? Det är min fråga.

Linda Frohm (M): Herr ordförande! Tack så mycket för en mycket bra rapport och en fin dragning!

Jag har två korta frågor. Den ena handlar, precis som föregående frågeställares fråga, om Ivo och granskningen av Ivo. Det har tidigare gjorts granskningar där Ivo får stark kritik för den långa handläggningstiden. Precis som vi har varit inne på är det illa för den enskilde och för personal, men det innebär också ett jätteproblem för lärandeprocessen. Att cirkeln inte sluts beror ofta på att det hela tar för lång tid.

Min uppfattning är att man nu äntligen har fått till förändringar som borde ge resultat. Under innevarande år har man beslutat om en ny ledningsform. Det har i regleringsbrevet getts konkreta uppdrag för att korta handläggningstiderna, se över de digitala stöden med mera.

Min första korta fråga är denna: Kommer det att bli någon uppföljande rapport för att se om regeringens åtgärder har gett resultat?

Min andra korta fråga handlar om nationella minoriteter. Vi bildade förvaltningsområden redan år 2000, alltså för 26 år sedan, och gav ett ansvar

för nationella minoritetsspråk till kommuner och regioner. I granskningen har man sett att det är svårt att få ut de här korta pengarna och att man har svårt att skala upp. Har revisionen tittat på det underliggande arbete som är gjort tidigare i förvaltningsområdena? Jag tänker att det krävs två för att dansa, och man kommer ju till en redan uppbyggd infrastruktur.

Christina Gellerbrant Hagberg, Riksrevisionen: Tack så mycket för frågorna! Det är mycket fokus på Ivo i dag, och det är inte så konstigt. Det är en väldigt viktig myndighet. Precis som ni har varit inne på är den naturligtvis viktig för vårdpersonalen men också för den enskilde.

Medborgarperspektivet i våra granskningar är naturligtvis viktigt. Däremot går vi inte in på individnivå när vi granskar. Vi kan generellt sett beskriva vilka konsekvenser det får när man till exempel får vänta. När det gäller hälso- och sjukvård finns det inte så många andra möjligheter att göra sin röst hörd om man inte är nöjd med den behandling eller den vård som man har fått.

Det är en rättssäkerhetsfråga att kunna få sitt ärende granskat och belyst. Som vi just har hört från ytterligare en ledamot har det hänt ganska mycket på området. Regeringen har fattat beslut och ändrat regleringsbrev och sådana saker.

Vi granskar inte det enskilda ärendet, utan vi granskar systemet. Det som är viktigt, bedömer vi, är att vi kunde konstatera att det sker för lite, för sent. Det är antagligen ganska genomgripande förändringar som måste till. Jag nämnde it-stöd tidigare. Det löser inte saker och ting, men det kan definitivt underlätta. Det kan också snabba upp handläggningsprocessen, inte minst när ärenden faktiskt bara blir liggande.

Jag kommer tillbaka till något som jag gärna vill understryka igen. Det är inte riktigt svar på din fråga, men jag tycker att det är så viktigt att jag säger det ändå. Det handlar om lärandet i sjukvården. Man tappar den möjligheten om inte dessa ärenden avgörs snabbt. Det handlar alltså både om individen – det kan gälla en anmälan mot en enskild anställd i sjukvården – och om lärandet som går förlorat. Det tar för lång tid, helt enkelt.

Vi går vidare, och jag spinner egentligen vidare på lärandeprocessen. Jag har fått flera frågor om huruvida vi följer upp och kommer tillbaka. Ja, vi följer upp alla rapporter som vi gör. Vi gör det dock inte under innevarande år, utan vi låter det ofta gå några år innan vi går in och tittar på frågan igen för att se om våra rekommendationer landat rätt och om åtgärder har vidtagits. Emellanåt kan vi också granska området från ett annat perspektiv – det är ett alternativ. Men vi följer upp alla granskningar.

Jag ska också säga något om frågan som har att göra med minoritetsspråken och den granskningen. Där kunde vi ganska omedelbart efter att granskningsrapporten hade publicerats se att regeringen vidtog åtgärder.

Det är flera myndigheter som är involverade i den viktiga frågan om minoritetsspråken – inte minst länsstyrelserna och Sametinget, förstås, som berörs och som också omfattades av den granskning vi gjorde. Den bredare

kontexten, som handlar om att titta på hela frågan ur ett annat perspektiv än vi gjorde, får vi möjligen återkomma till.

Det vi pekade på, som vi har berört i ganska många granskningar, är att om man får pengar under innevarande år handlar det egentligen om att man ska anställa lärare för att kunna dela kunskap kring minoritetsspråk, men man har inte en trygghet och en säkerhet i att ha de pengarna, den finansieringen, kommande år. Det säger sig självt att det blir väldigt svårt att skapa en långsiktighet, som det ju många gånger handlar om när det gäller lärande. Minoritetsspråken handlar om stöd och lärande. Också den granskningen kommer vi naturligtvis att följa upp om några år.

Ordföranden: Då går vi snart in på slutrundan – det är två anmälda talare kvar. Sedan kommer vice ordföranden i finansutskottet, Edward Riedl, att avrunda efter att frågeställarna fått svar.

Daniel Bernmar (V): Tack så mycket för utmärkta svar på våra frågor!

Jag har kanske en fördjupande fråga, apropå ditt svar tidigare på Eva Lindhs utmärkta fråga. Jag uppfattade i det svaret att du har för avsikt att återkomma med granskningar kopplade till det finanspolitiska ramverket. Du får gärna bekräfta om jag uppfattade dig korrekt. Du får också gärna förtydliga om det betyder att alla ändringsbudgetar under 2026 också kommer att ingå i en sådan framtida granskning så att man får en överblick över hur regeringen har skött finanspolitiken under 2026.

Janine Alm Ericson (MP): Tack för svaret på min förra fråga! Jag håller mig kvar lite vid klimatomställningen och jordbrukets klimatomställning, som riksrevisorn också nämnde. Ni har konstaterat att de styrmedel som granskats i stort är effektivt utformade men att de bara täcker en liten del av jordbrukets utsläpp. Ni pekar på en bristande långsiktighet i finansieringen, vilket skapar osäkerhet och kan få lantbrukare att avstå från klimatinvesteringar.

För oss i Miljöpartiet är det viktigt att lantbrukare får goda och förutsägbara möjligheter att bidra till klimatomställningen. Investeringar som ska bäras under många år kräver att man kan lita på statens villkor. Mina frågor är därför: Vilka förändringar i regeringens styrning och finansiering bedömer ni är viktigast för att ge lantbrukarna bättre förutsättningar att genomföra klimatinvesteringar? Och vilka lärdomar bör vi i riksdagen dra när vi beslutar om till exempel budgeten?

Ordföranden: Riksrevisorn får då svara på frågorna och har också möjlighet till en avslutande kommentar.

Christina Gellerbrant Hagberg, Riksrevisionen: När det gäller Daniel Bernmars möjligen fördjupande fråga kommer jag att vara lite kryptisk eftersom du lite grann var inne på vad vi kommer att granska i alla tilläggsbudgetar och så vidare.

Så här går det till: När vi bestämmer oss för att göra en granskning jobbar vi internt med ett omfattande underlag och gör analyser av både det ena och det andra. Sedan fattar jag ytterst beslut om granskningen. Därefter gör mina kloka och erfarna medarbetare ett gott arbete, och sedan kommer granskningen tillbaka till mig.

Det finns ett beslut om att vi ska granska det finanspolitiska ramverket. Men, som jag var inne på tidigare, mot bakgrund av att hösten ser ut som den gör och den politiska sessionen och budgetfrågorna ser ut som de gör kan det bli så att vi skruvar och ändrar lite i det beslut som är fattat. Det kommer jag att göra kommande vecka. Jag får hänvisa till vår webbplats nästa vecka; en del av svaren kommer att finnas där.

Janines fråga gällde återigen klimatet, jordbruket och så vidare. Precis som du är inne på täcker den granskning vi gjorde och det stöd som finns en del av den klimatpåverkan som jordbruket har. De åtgärder som vi tittade på och granskade bedömde vi var effektiva i sig. Men precis som du var inne på täcker detta inte allt, helt enkelt. Vi brukar kanske inte i våra rekommendationer föreslå ytterligare åtgärder, insatser eller stöd som skulle kunna komma i fråga, utan vi granskar det som finns och baserar våra bedömningar, slutsatser och rekommendationer på det.

Detta är en fråga som det säkerligen skulle finnas både ett behov och ett intresse av att titta på ur ett ännu större perspektiv, mer av ett system-perspektiv. Jag kan inte riktigt svara på om vi kommer att välja att göra det. Utan tvekan kan man säga att detta är ett område av stor betydelse för Sverige, inte minst ur ett försörjningsperspektiv och ett längre perspektiv vid sidan om de viktiga klimatfrågorna.

Förutsägbarheten för svenska jordbrukare är naturligtvis viktig så att man vet i vilken utsträckning man har ett ekonomiskt stöd som gäller precis här och nu eller täcker de kommande åren, till exempel för de investeringar som man bedömer att man behöver göra. Vi tittade inte djupare på alternativa sätt att stödja jordbruket, men det kanske kan vara en fråga vi tittar på framöver.

Med detta skulle jag vilja säga varmt tack för alla intressanta frågor om vår viktiga verksamhet. Jag är jätteglad över möjligheten att besvara frågor och ha den här typen av dialog tillsammans med er för att på ytterligare sätt belysa det viktiga arbete vi gör – men också över bredden i frågorna. Jag anar utan tvekan en röd tråd när det gäller några av frågorna. Jag är glad och tacksam för att jag fick möjlighet att genom att besvara frågorna berätta om en ganska stor del av vår verksamhet. Varmt tack!

Vice ordförande Edward Riedl: Då faller det på min lott som vice ordförande att summera och framför allt rikta ett stort tack till riksrevisorn för både

föredrag och svar här i dag. Tack till alla dina medarbetare på Riksrevisionen också. Tack till finansutskottets ledamöter och gäster här och alla ni som har följt oss via olika digitala kanaler eller möjligen i efterhand via SVT Forum.

Vi har täckt in ett ganska brett område i dag: allt från ekonomiskt våld, som är en del i eftervåldet, till myndigheters effektivitet, det finanspolitiska ramverket och efterlevnaden. Det har varit och är en del i riksdagens och finansutskottets öppenhet och transparens att alla ska kunna ta del av det som görs och det goda arbete ni i Riksrevisionen gör. Ni tar fram fakta – och det tycker jag att ni har gjort på ett gott sätt – om hur statens verksamheter fungerar och hur regeringen sköter sitt jobb. Det underlättar för oss här i riksdagen.

Den kunskap som ni bidrar med ska leda till att förbättra regeringens och myndigheternas arbete, spara skattepengar och se till att våra medborgare får så mycket som möjligt för det gemensamma vi har. Ni upptäcker brister och ineffektivitet. Jag brukar alltid säga att oavsett om man är i regeringsställning eller i opposition kan det vara olika roligt när det upptäcks brister. Men för medborgarna är det alltid välkommet, för det ger oss möjlighet att göra det bättre i framtiden. Öppenheten och transparensen är precis lika viktigt för att uppnå detta.

Stort tack till riksrevisorn och alla dina medarbetare för det fantastiska jobb ni gör!

Tryck: Elanders Sverige AB, Vällingby 2026